

V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В УКРАЇНІ
ТЕРНОПІЛЬ 14-16 жовтня 2020 р

будь-який час отримати доступ до особистих файлів і даних з будь-якого місця, завдяки надійному підключенню до Інтернету хмарною системою.

УДК 331.45

Валерій Лазарюк

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ БЕЗПЕКА
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ ДЛЯ
ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ**

Valeriy Lazaryuk

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

**PECULIARITIES OF TEACHING DISCIPLINE
“FUNDAMENTALS OF OCCUPATIONAL HEALTH AND
SAFETY” TO INTERNATIONAL STUDENTS**

Вивчення небезпек, їх наслідків впливу на організм людини, заходів щодо забезпечення здорових та безпечних умов життя і діяльності людини у побуті, під час роботи та у надзвичайних ситуаціях є обов'язковим елементом навчального плану підготовки фахівця. Пандемія COVID-19 підтвердила важливість включення навчальної дисципліни „Безпека життєдіяльності, основи охорони праці” (далі БЖД) до циклу фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін. Особливістю викладання даної дисципліни в ТНТУ є те, що вона розроблена на основі двох типових навчальних програм „Безпека життєдіяльності” та „Основи охорони праці”.

Теми лекцій робочої програми дисципліни „Безпека життєдіяльності, основи охорони праці” включають відомості про поняття безпеки життєдіяльності на основі ризико-орієнтованого підходу, відомості про природні загрози, техногенні небезпеки та їх наслідки, соціальні та психологічні фактори ризику, побудова імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку надзвичайних ситуацій, питання менеджменту безпеки та правового забезпечення захисту населення. Також до програми включені і питання охорони праці на виробництві з профілактики травматизму та професійних захворювань, основ фізіології та гігієни праці та чинників, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Приділено увагу розробці заходів захисту від шуму, ультра та інфразвуку, вібрації, класифікації та нормування освітлення, нормування та контролю параметрів мікроклімату робочої зони, захисту від виробничих випромінювань, захисту від електротравм,

забезпечення пожежної безпеки.

Особливістю викладання даної дисципліни в ТНТУ для іноземних студентів є надання крім теоретичних знань і практичних вмінь безпечної поведінки в побуті та роботи на виробництві, ознайомлення з методиками вимірювання рівня небезпечних факторів, особливостей практичного застосування засобів захисту. Це лабораторні роботи із дослідження метеорологічних умов у виробничих приміщеннях вивчення, вимірювання опору розтікання струму захисного заземлюючого пристрою, дослідження штучного освітлення на робочому місці, технічних характеристик автоматичних повідомлювачів пожежі, запиленості повітря виробничих приміщень. Враховуючи різні рівні підготовки іноземних студентів із базових дисциплін, необхідних для вивчення курсу БЖД, таких як математика, фізика та біологія, кожне окреме заняття проводиться з однієї лабораторної роботи для цілої групи одночасно за наперед підготовленими формами звітів для запису експериментальних даних та їх оформлення у вигляді розрахунків, графіків та висновків. Після кожної лабораторної та практичної роботи проводиться тестування за контрольними питаннями.

Сучасна ситуація з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, спонукає до оновлення навчальних матеріалів в частині управління безпекою населення, організації заходів з запобігання поширення коронавірусу, профілактики, карантину та особливостей надання медичної допомоги. У інтернет мережі з'явилися он-лайн курси які допомагають отримати нові знання про дану новітню небезпеку. Так на платформі дистанційного навчання Центру громадського здоров'я України відкрився актуальний курс, присвячений новому коронавірусу (COVID-19) [1]. Курс створений за матеріалами Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) "Emerging respiratory viruses, including nCoV". Іноземні джерела інформації, щодо освітніх ресурсів по COVID-19, в т.ч. дистанційних курсів викладено на сайті ЮНЕСКО [2].

Слід відмітити, що на даний час в Україні та в університеті суттєво зросла частка студентів, що навчаються англійською мовою. Тому актуальною є проблема забезпечення навчальних матеріалів для дисципліни «Безпека життєдіяльності» англійською мовою. Серед доступних підручників українських університетів можна відзначити навчальні посібники НТУ «Львівська політехніка» [3], Сумського державного університету [4] та Івано-Франківського університету нафти і газу [5, 6, 7]. Дані підручники об'єднує подібна тематика лекційного матеріалу, наявність питань для самоперевірки, проте при використанні даних матеріалів, необхідно ретельно перевіряти англійську лексику та складно розкривати ризико-орієнтований підхід з організації безпеки життєдіяльності населення.

Цікавим є іноземний досвід викладання предмету з безпеки праці «Occupational Health in Developing Countries» в Університеті Берген, Фінляндія [8]. Даний курс викладається дистанційно на платформі Futurelearn та

складається з чотирьох модулів: Вступ до охорони праці, Оцінка ризиків, Виробничі травми та Професійні захворювання. Розрахований на 6 тижнів курс включає тестування з кожного модулю та зворотній зв'язок у формі щотижневих форумів. В кінці курсу загальне тестування, але є можливість повноцінного екзамену та отримання сертифікату про проходження дистанційного навчання в Університеті Берген кількості 3 кредити.

Слід відмітити високу зацікавленість іноземних студентів у вивченні даного курсу з безпеки життєдіяльності, що пояснюється їх високою відповідальністю до питань безпеки та ретельному виконанню усіх рекомендацій з безпеки та охорони праці. Вивчаючи даний предмет, студенти отримують також рекомендації щодо виконання розділу дипломного проекту «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях».

Посилання:

1. Навчальний курс РНС: 38. Респіраторні віруси, що виникають, включаючи новий коронавірус. Платформа дистанційного навчання Центру громадського здоров'я України. <https://bit.ly/3crm7ts>
2. Distance learning solutions. More on UNESCO's COVID-19 Education Response <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/solutions>
3. Охорона праці. Occupational Safety: навч. посібник / Н.І. Андрейчук, Ю.В. Кіт, С.В. Шибанов, О.В. Шерстньова. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. - 276 с.
4. Ablieieva, I.Yu. Occupational Safety [Електронний ресурс]: Lecture notes for English-speaking students of faculty ELIT all forms of training / I.Yu. Ablieieva. - Sumy: Sumy State University, 2018. - 111 p.
5. Vasylyv, N. Life Safety and Civil Protection : practical course / N. Vasylyv, G. Kryvenko. - Ivano-Frankivsk : IFNTUOG, 2019. - 108 p.
6. Безпека життєдіяльності = Life Safety : практикум = practical works / Г. М. Кривенко, Н. Ю. Древицька, Г. Д. Лялюк-Вітер, Е. Е. Скиба. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2017. - 52 с.
7. Kryvenko, G. Life Safety = Безпека життєдіяльності : Lecture Notes = конспект лекцій / G. Kryvenko. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2016. - 114 p.
8. CPD-certified course «Occupational Health in Developing Countries» <https://www.futurelearn.com/courses/occupational-health-developing-countries>